

RIM – SKULPTURA

Rimsku skulpturu pratimo kroz tri faze :

1. Do Carstva – do 30g. pr. Kr.
2. Klasični period – 30. g. pr. Kr. – početka 3. st.
3. Kasnoantički period – od 3. st.

U razdoblju do Carstva nema značajne skulpture. U KLASIČNOM razdoblju preuzimaju grčki ideal ljestvite ljudskog tijela, i to klasičnog razdoblja.

Skulptura se javlja kao:

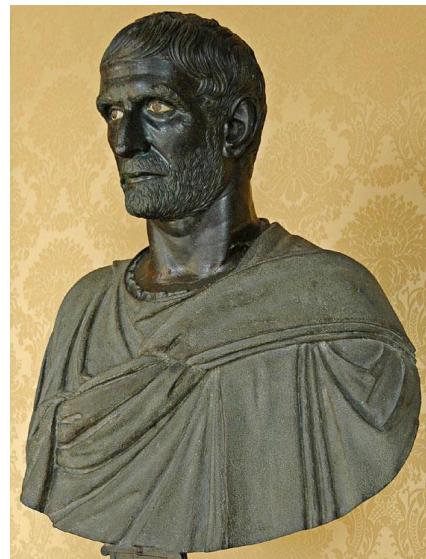
- Stojeci likovi
- Portreti
- Reljefi (na oltarima, slavolucima, sarkofazima)

KIP CARA AUGUSTA

Kip cara Augusta iz 1. st. je primjer stojčeće skulpture, vrlo realističnog prikaza, s puno detalja, kako lica tako i odjeće, međusobni odnosi dijelova tijela su skladni, stav tijela u kontrapostu.

Primjer portreta – glava Bruta prikazana s puno detalja, vrlo visok stupanj realističnosti, prikazuje baš tu osobu kojoj ne upoznajemo samo izgled, nego i karakter.

SKULPTURA – BRUTOV PORTRET

Kod reljefa je važno da razlikujemo i prepoznajemo „ planove ” – 1. plan – likovi, 2. plan – prikaz pozadine – primjer – Reljef s prikazom svečanog ophoda, Rim

SVEČANI OPHOD, klasično razdoblje, Rim

Za KASNOANTIČKO razdoblje je karakteristično da se gubi vještina i kvaliteta u izradbi skulptura, a što je u vezi sa povijesnim trenutkom kojeg karakterizira kriza Carstva, kultura općenito stagnira. Odbacuje se antički ideal u prikazivanju ljudskog tijela, likovi postaju zdepasti a portret se pojednostavljuje, shematizira. Primjer je portret cara Konstantina Velikog, imperatora, nezgrapan u omjerima i proporcijama, grub i neprecizan u pojedinostima i izrazito ukočena pogleda (kao da želi reći kako vidi sve i svakoga) - više uopćen portret cara nego njegov realističan prikaz. Ogromne, ozarene oči, masivno, nepokretno lice, ne govore nam mnogo o Konstantinovom stvarnom izgledu, ali nam govore mnogo o tome kako je on gledao na sebe i svoje zvanje.

PORTRET CARA KONSTANTINA , 4. ST.

Za portret kasnoantičnog razdoblja je karakteristična pretrpanost i nepreglednost kompozicije, svi likovi su u pokretu, ispremješani, uopće nema slobodnog prostora. Nema dubine prostora, sve izgleda kao jedna ploha, vidimo dva plana ali kao da su međusobno slijepjeni.

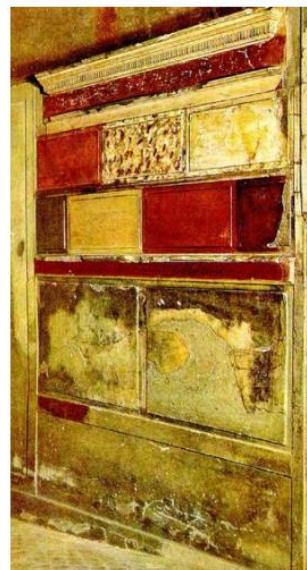

DETALJ SA SARKOFAGA, 3. ST.

RIM – SLIKARSTVO

Vulkan Vezuv je zaslужан за то да је сликарство античког доба добро очувано, тј. ерупцијом Везува затрпани су градови Pompeji и Herkulanum. Разликујемо 4 стила римског сликарства :

I .stil – slikom se nastoji dočarati materijal iz kojeg je sagrađen zid, po žbuci zida se crtaju geometrijski likovi – kvadrati i pravokutnici, koji se bojuju različitim bojama, želeći oponašati materijal tako da zid djeluje „ bogato ”, obložen plemenitim materijalom

PRVI POMPEJANSKI STIL

2. stil – zid je oslikan tako da je po visini odjeljeno podnožje, stvara se iluzija da je podnožje izbočeno a iznad su stupovi koji djeluju kao da stoje u prostoru (prikaz dubine prostora). U takvom okviru se često nalaze prikazi krajolika s građevinom.

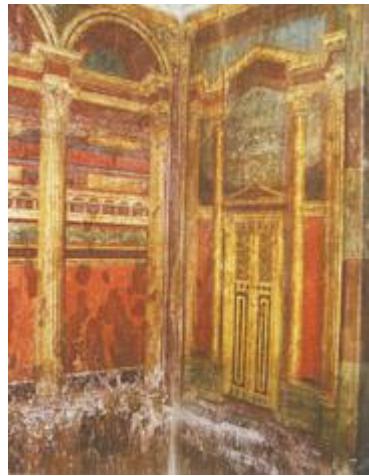
DRUGI POMPEJANSKI STIL

3. stil – veće površine zida obojene «kao zid» s «ugrađenim» uokvirenim slikama, ali gornja 1/4 zida izgleda kao da zid prestaje i počinje «prazan prostor» - nebo s krhkrom i vitkom arhitekturom

TREĆI POMPEJANSKI STIL

4. stil – pretrpan - mnoštvo malih niša , natkrite sjenice, krovići na izduženim stupićima, prikazana arhitektura mašte

ČETVRTI POMPEJANSKI STIL

RIMSKA ARHITEKTURA NA TLU HRVATSKE

Na tlu Hrvatske žive ilirska plemena (Dalmacija) i keltska (Slavonija). Rimljani doseljavaju krajem 3. i početkom 2. st. pr. Kr. i osnivaju provincije Dalmaciju i Panoniju te Histriju.

ARHITEKTURA

Rimljani osnivaju nova naselja koja kao jezgru imaju pravilan oblik vojnog logora, pravilan i planiran.Tako na obali nastaju Salona (Solin), Iadera (Zadar), Aenona (Nin), Pola (Pula), Parentium (Poreč), a na kontinentu Siscia (Sisak), Mursa (Osijek), Aqua Iasae (Varaždinske Toplice). U Zadru je sačuvano mjesto rimskog foruma, te ulična mreža.

Od građevina imamo prilično dobro očuvane:

1) AUGUSTOV HRAM , PULA, 1. st., smješten na nekadašnjem forumu

2)SLAVOLUK SERGIJEVACA, PULA, nije građen kao trijumfalni luk nego kao nadgrobni spomenik, ukrašen samo s jedne strane

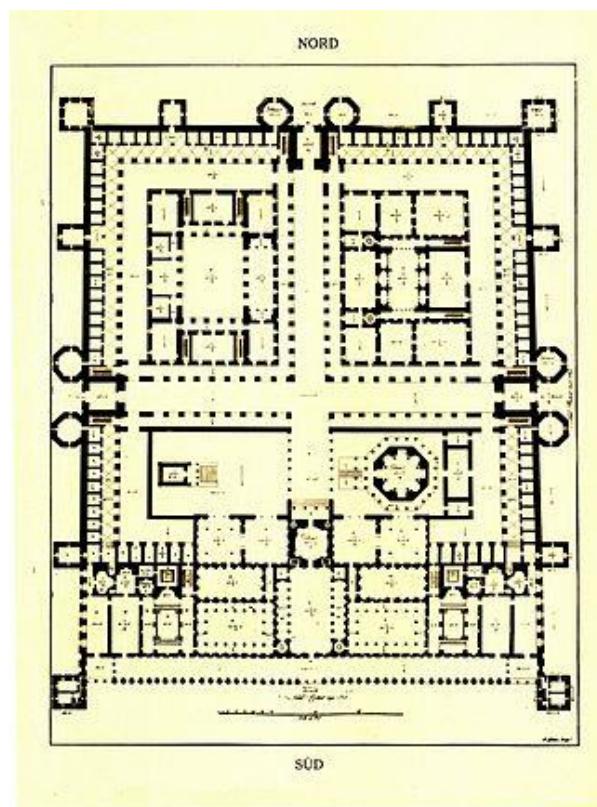
3)AMFITEATAR ARENA u Puli, 2. st., gradi je car Vespazijan, tlocrtni oblik elipse, za 20000 gledatelja

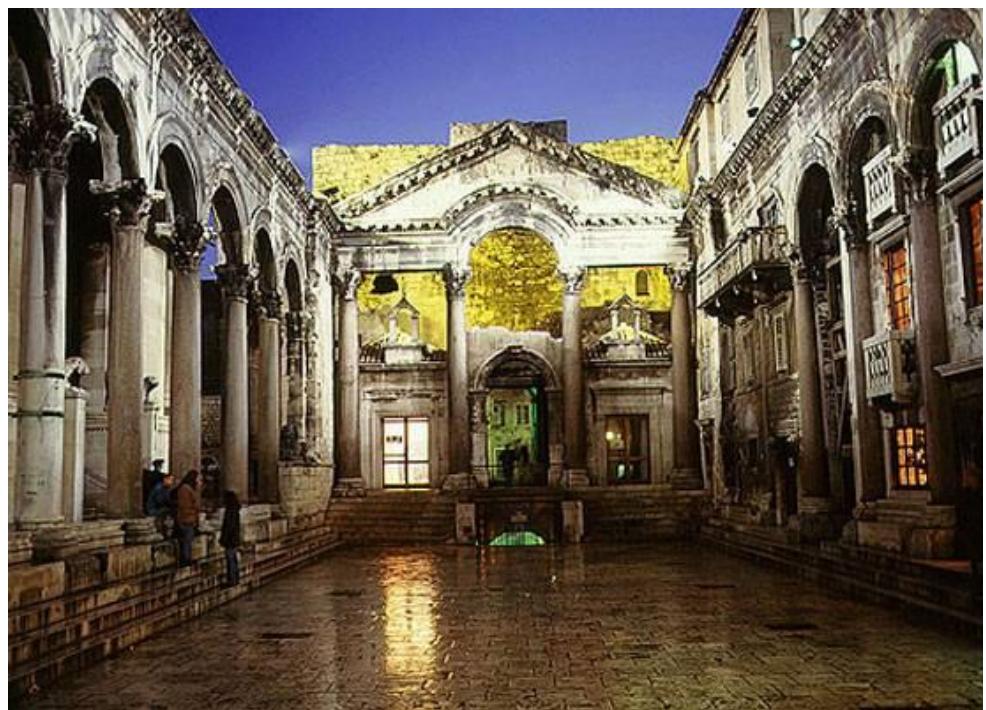
4) DIOKLECIJANOVA PALAČA, Split – građevina pravokutnog tlocrta, na svakom uglu kula, na svakoj stranici gradska vrata, pa imamo zlatna, srebrna, željezna i mjeđena (na južnoj strani, na samom moru. U sjecištu glavnih ulica nalazi se peristil okružen arkadama.

REKONSTRUKCIJA PALAČE

TLOCRT DIOKLECIJANOVE PALAČE

PERISTIL DIOKLECIJANOVE PALAČE

9